

Schizofrenidagene – fag, kultur og felleskap i 30 år.

Schizofrenidagene arrangeres hvert år i november i Stavanger av Stavanger Universitetssjukehus og Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning. Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning (Psykopp) ble stiftet omtrent samtidig som Schizofrenidagene, med til dels samme formål: å opplyse, informere og drive aktivt antistigmaarbeid. SUS er faglig ansvarlig for arrangementet, mens Psykopp er organisatorisk ansvarlig.

I utgangspunktet var Schizofrenidagene en fortsettelse og utvidelse av en intern faglig seminarrekke omkring psykoser for ansatte ved SUS i årene 1985-88. I 1988 utvidet arrangementet til også å omfatte et publikumsumforedrag i gymnastikksalen til den gamle psykiatriske klinikk, og i 1989 flyttet hele Schizofrenidagene til hjertet av byen, med både fag, kultur og informasjon rettet mot publikum.

Fokus det første året var schizofreni, og vi hadde den amerikanske professoren Thomas McGlashan som vår første internasjonale foredragsholder. Arrangementet varte 2 dager, og ble avholdt i Stavanger kulturhus midt i sentrum av Stavanger. Publikumsforedragene ble en kjempesuksess, og fikk mye oppmerksomhet i nasjonale medier. Schizofrenidagene koblet også psykisk helse til kunst og kulturuttrykk for første gang, og det ble arrangert utstilling og foredrag om maleren Lars Hertervig. Stavanger Bildende Kunstneres Forening arrangerte for øvrig demonstrasjon på Arneageren utenfor kulturhuset fordi de syntes at sammenstillingen av kunst og psykisk helse stigmatiserte kunstnere. Schizofrenidagene arrangerte også helsepolitisk konferanse flere år med flere helseministre og statssekretærer, og særlig var Werner Christie en hyppig gjest. Senere år har også sentrale politikere besøkt oss, da oftest i forbindelse med åpningen, skoledagen og lederseminaret.

Gjennom de siste 30 årene har Schizofrenidagene vokst til å bli nordens største konferanse innen psykisk helse. Fagkonferansen har årlig rundt 1000 deltagere, og gjennom hele uken deltar over 5000 mennesker på ulike arrangementer hvert år.

Schizofrenidagene har helt siden starten vektlagt psykososiale tilnærminger til psykisk lidelse både i forståelse og behandling. Samtidig vil man bringe inn den nyeste kunnskapen i ikke-psykologiske behandlingsformer og forståelse, og forsøker å belyse psykisk helse fra mange perspektiver. Erfaringskompetanse har også vært en grunnstein i konferansen. I de 29 årene som nå har gått siden de første Schizofrenidagene (i 2018 er det 30. gang vi arrangerer disse dagene) har tema vekslet. Allerede fra første gang var det bestemt at det skulle være psykose bare hvert annet år, og så alternere med andre temaer. Etter hvert er dette blitt mer fleksibelt, og i dag er psykoselidelser bare

et av flere temaer, ofte også innenfor samme år. Overordnet fokus er også skiftet i takt med fagfeltets endringer, fra voksenpsykiatri til livsløpsperspektiver på psykisk helse.

Schizofrenidagene er ikke en konferanse for vitenskapsfolk som sådan. Det er viktig å få fram vesentlige faglige utfordringer, men presentasjonene skal være på et nivå som innebærer at klinikere har nytte av det. De skal kunne inngå i den obligatoriske utdanningen for f.eks. Leger i spesialisering og psykologer i spesialisering, og ha nytteverdi også for andre faggrupper i psykisk helsefeltet og tilgrensende fagområder, på tvers av forvaltningsnivåer.

Så var det dette med navnet.... En av de årlige begivenhetene i miljøet rundt Schizofrenidagene er diskusjonen om vi bør bytte navn. Konferansen fikk sitt navn i en tid der schizofrenibegrepet var sterkt stigmatisert, og konferansenavnet bidro til å allminneliggjøre, men ikke ufarliggjøre, begrepet i samfunnet. Samtidig har konferansen utviklet seg til å handle om psykisk helse generelt, og navnet blir derfor litt misvisende. Schizofrenidagene har til og med forsøksvis begravet schizofrenibegrepet i 2008, så her kan vi i hvertfall ikke beskyldes for å være konsekvente. Diskusjonen fortsetter nok også framover.

Så hva er Schizofrenidagene? Det er Nordens største fagkonferanse innen psykisk helse, men også prekonferanser, treffplass, workshops, skoledag (i samarbeid med Kulturrussen), publikumsforedrag i Sandnes og Stavanger, erfaringsformidling, teatersamarbeid, kunstutstillinger, kino, festkvelder, debatter, boklanseringer, barneforestillinger, rockekonserter for gamle og unge, bokbad og mye mer. Ikke så kort sagt; en Psykiskhelsekulturfestival. Dette betyr at Schizofrenidagene har mange målgrupper; publikum generelt, fagfolk, pasienter, pårørende, skoleelever, barnehagebarn, lærere, helsepersonell i primærhelsetjenesten, helsepersonell i spesialisthelsetjenesten, sosialtjenesten, barnevern, rusomsorg, helsebyråkrater og politikere og annet (f.eks. politiet).

Så hvordan skjer Schizofrenidagene? Det skjer gjennom publikumsforedrag, annonsering, avisinnlegg/reportasjer, seminarer for fagfolk, politisk konferanser, arbeidslivskonferanser, lederkonferanse for psykisk helsevern administrative og faglige ledere, allmennlegeseminar, barnehageansatteseminar, skoledager (1700 deltagere i 2016), konferanser for utvalgte målgrupper (eks. politiet, barnevernet), kunstutstilling, teaterforestillinger, kino, konkurranse for distriktets skoleelever (foto, tegning osv.) og mye annet. Schizofrenidagene skjer i relasjonene mellom alle de som berøres av arrangementet hvert år, og gjennom verdiene som ligger til grunn; åpenhet, nysgjerrighet og utvikling.

Arrangementskomite:

Stiftelsen PsykOpp og Stavanger Universitetssjukehus er hovedarrangører.

Alltid tverrfaglig, og de som «har lyst» får være med. Mental Helse, og Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse og Pårørendesenteret er viktige brukerorganisasjoner som er med. Utenom disse inviteres ulike organisasjoner, kommuner og institusjoner med alt etter tema, f.eks. Fylkeslegen, Rådet for psykisk helse, SEPREP, Stavanger kommune, Bufetat, Voksne for barn, Barns Beste, legeföreningen, NAPHA, ADHD-foreningen, Universitetet i Stavanger, Sandnes kommune, Jæren DPS, Rogaland fylkeskommune, RKBV vest.

Arrangementene er basert på et non-profit prinsipp. Vi har vanligvis fått tilskudd/støtte fra Rogaland fylkeskommune, Helsedirektoratet, Stavanger Universitetssjukehus, Stavanger kommune, Inge Steenslands stiftelse m.fl. Målsetningen er at vi skal være et rimelig alternativ til andre, kommersielle, aktører i «seminarmarkedet».

Temaer så langt:

Disse besluttes i den ledelsen i psykisk helsevern ved SUS i samråd med Psykopp:

- 1989: Schizofreni i sentrum
- 1990: Manisk-depressiv sykdom – et generasjonsperspektiv
- 1991: Schizofreni – det du vet har du ikke vondt av
- 1992: Anoreksi og bulimi
- 1993: Schizofreni – tidlig intervensjon og behandling
- 1994: Personlighetsforstyrrelser og rusmiddelmisbruk
- 1995: Schizofreni
- 1996: Traumedagene – psykiske reaksjoner ved alvorlige påkjenninger
- 1997: Schizofreni – God behandling av schizofreni anno 1997 – hvor står vi, hvor går vi hen?
- 1998: Pårørendesamarbeid
- 1999: Angst – Tvang - Depresjon
- 2000: Schizophrenia and other psychoses: Different stages - different treatment?
- 2001: Forebygging av psykiske lidelser - antistigma
- 2002: Fokus på alvorlig psykisk syke og schizofreni
- 2003: De (u)skikkelige ungene
- 2004: Diagnoser: Gode knagger – farlige stempler?
- 2005: "Personliga Persson" – Personlighetsforstyrrelser, utvikling og relasjoner
- 2006: Har sår på sjelen farge? Traumer og psykisk helse i et interkulturelt perspektiv
- 2007: Den sterke avhengigheten – til nytte og besvær
- 2008: Schizofreni 1908-2008.
Har schizofreni utspilt sin rolle eller gir ny forskning grunnlag for nye begreper?
Psykose: Annerledeshet – kreativitet – galskap. Stavanger er europeisk kulturhovedstad.
- 2009: Relasjonsbehandling i miljøterapi og psykoterapi.
- 2010: All you need is love. Fornuft og følelser
- 2011: Psykologiske behandlingsformer i en grenseløs tid
- 2012: Psykiatrisk take away – de ringer, vi bringer!
- 2013: The Circle of life: tilknytning, relasjoner og personlighet
- 2014: Tro eller vitenskap: Psykiske helsetjenester under lupen
- 2015: Emotions in motion. Når blir følelser lidelse?
- 2016: Bodies of Experience
- 2017: Roots and shoots: Past events and present minds

Gerd-Ragna Bloch Thorsens Minneforelesning

Gerd-Ragna var en av initiativtakerne til Schizofrenidagene. Hun døde plutselig og uventet 55 år gammel av hjerteinfarkt den 19. august 2006. Siden 2007 har Schizofrenidagene hatt en minneforelesning, med spesielt inviterte foredragsholdere for å belyse tema som gjelder antistigma, humanisme, solidaritet og engasjement for god pasientbehandling. De som har holdt minneforelesninger er:

- 2007: Astrid Nøklebye Heiberg
- 2008: Per Vaglum
- 2009: Lars Thorgaard
- 2010: Jon-Roar Bjørkvold
- 2011: Per Fugelli
- 2012: Mads Gilbert
- 2013: Ingvard Wilhelmsen
- 2014: Jan-Ole Hesselberg
- 2015: Sven Egil Omdal

2016: Siri Hustvedt

2017: Atle Dyregrov

Schizofrenidagenes ærespris

Prisen deles ut årlig under konferansen. Schizofrenidagenes ærespris tildeles en person/personer som har gjort en langvarig og uegennyttig innsats for forståelsen av alvorlige psykiske lidelser, for utredning, behandling, oppfølging og /eller forskning. Tidligere vinnere av prisen:

Professor of psychiatry, Thomas H. McGlashan , USA

Professor Julian Leff, UK

Professor Odd Steffen Dalgard

Gerd-Ragna Bloch Thorsen/Jan Olav Johannessen

LPP v/Björg Njaa

Eivind Haga/Jan Haslerud

Psykiater Lars Thorgaard

Farmakolog og overlege Jon Johnsen

Psykolog Arnhild Lauveng

Stiftelsen SEPREP, og Ellen og Espen Brodtkorp

Psykiater Per Vaglum

Psykiatrisk sykepleiere Anne-Lise Øxnevad og Hanne Grethe Lyse, og spesialist i Barne- og

Ungdomspsykiatri, Anne Fjell

Professorene Svein Friis og Stein Ilner Opjordsmoen

Barnepsykiater Aina Basilier Vaage

Psykiater Odd Lingjærde

Fjell kommune

Lege og Professor Per Fugelli

PSYKISK HELSE KONFERANSE
**SCHIZOFRENIDAGENE
I STAVANGER**